

PLA DE CONVIVÈNCIA

IES JOSEP DE RIBERA

XÀTIVA

ÍNDIX

1. DECLARACIÓ DE PRINCIPIS.

1.1. Objectius del Pla de Convivència.

1.2. La Convivència democràtica.

1.2. 1. Drets i deures: els dos vessants de la convivència democràtica.

1.2. 2 La convivència, responsabilitat col·lectiva.

1.3. Principis i Fins educatius.

1.3.1. Llei general d'Educació.

1.3.2. Reglament de règim intern.

1.4. Perfil del Centre.

2. PREVENCIÓ.

2.1. Organització:

2.1.1. Agrupació d'alumnes.

2.1.2. Horaris.

2.1.3. Control dels espais i els temps.

2.1.4. Pla d'Atenció a la Diversitat.

2.1.5. Regulació de l'Acció Tutorial.

2.1.6. Ús de reforçadors positius.

2.1.7. Col·laboració família – escola.

2.1.8. Col·laboració escola – altres institucions.

2.2. Coordinació.

2.2.1. Plans d'Actuació de la Junta Directiva. COCOPE, Departaments, Coordinadors ESO/ Batxillerat i Tutoria.

2.2.2. Protocols clars i ben definits d'actuació.

2.2.3. Documents d'Avaluació ESO i Batxillerat.

2.2.4. Avaluació del funcionament dels Plans d'Acció.

2.2.5. Crear canals de comunicació entre el Consell Escolar i el Claustre.

2.2.6. Jornades de comunicació d'experiències educatives.

2.3. Tutoria.

2.3.1. Les funcions de la Tutoria.

2.3.2. Programació de les classes de Tutoria.

2.3.3. Regulació de Juntes de Professors de grup.

2.3.4. Formació dels tutors.

2.4. Professorat.

2.4.1. Planificació i ajust curricular.

2.4.2. Gestió i control de l'aula.

2.4.3. Autoavaluació de la pràctica docent.

2.5. Alumnat

2.5.1. Participació.

2.5.2. Coneixement Normes de Convivència.

2.5.3. Reconeixement públic de la seua aportació a la Comunitat Educativa.

3. COMISSIÓ DE CONVIVÈNCIA.

4. RESOLUCIÓ INDISCIPLINA I CONFLICTES.

4.1. Anàlisi.

4.2. Intervenció.

4.2.1. Intervenció disciplinària.

4.2.2. Intervenció rehabilitadora.

4.3. Recursos

4.3.1. Quadern Didàctic per a l'alumnat de 1^r de l'ESO.

4.3.2. Tutorització d'alumnes amb un historial problemàtic.

4.3.3. Mediació entre les parts d'un conflicte.

4.3.4. Assessoria en els casos d'instrucció d'expedients.

4.3.5. Proposta de tasques de Tutoria.

4.3.6. Mesures didàctiques complementàries i paral·leles a les sancions.

4.3.7. Bústia de queixes i suggeriments per als alumnes.

4.3.8. Subcomissió d'immigració.

4.3.9. Aula de Permanència.

4.3.10. Materials perspectiva de gènere.

4.3.11. Relació de sancions educatives.

4.3.12. Document "Tenir alumnes amb discapacitat auditiva".

4.3.13. Materials "Tutoria i Avaluació".

4.3.14. Materials per a realitzar un document de Disciplina positiva.

4.3.15. Guia sobre diversitat afectivosexual per a adolescents.

4.4. Protocols

4.4.1. Itinerari d'Actuació davant un conflicte.

4.4.2. Actuació davant l'acaçament escolar.

4.4.3. Instrucció d'expedient.

4.4.4. Actuació davant conflictes susceptibles de mediació.

4.4.5. Protocol d'Actuació del professorat de Guàrdia.

4.4.6. Regulació entrades i eixides de l'Institut.

4.4.7. Protocol en cas de vaga d'alumnes.

4.4.8. Què fer davant conductes disruptives.

4.4.9. Què fer davant la negativa d'un alumne a treballar a l'aula.

4.4.10. Quan hi ha alumnes que no assisteixen a una activitat extraescolar.

4.4.11. Protocol d'informació i comunicació amb les famílies.

4.4.12. Document de notificació de l'absentisme escolar per als pares i l'alumne/a (D.O.)

5. Concreció del Pla de convivència en el Projecte Educatiu del centre.1.

1. DECLARACIÓ DE PRINCIPIS.

1.1. Objectius del Pla de Convivència.

- Permetre el desenvolupament dels processos d'ensenyament-aprenentatge.
- Educar en destreses de convivència i relació social (respecte a les persones i materials, col·laboració en el bé comú, resolució pacífica dels conflictes...) i en l'autocontrol individual (aprendre quins són els límits de la meua llibertat, gestionar els meus drets i deures, assumir obligacions i responsabilitats...)
- Transmetre valors i desenvolupar actituds que preparen ciutadans destinats a viure junts mes allà de la seua diversitat.
- Crear una ètica de la professió docent, desenvolupar bones pràctiques educatives i d'instrucció (codi deontològic).

1.2. La Convivència democràtica.

1.2.1. Drets i deures: els dos vessants de la convivència democràtica.

La convivència escolar requereix establir un conjunt de normes i de procediments que permeten mantenir l'ordre al Centre i a l'aula, prevenir la indisciplina i afavorir la gestió positiva de la conflictivitat. L'existència de deures i obligacions, no ha d'entendre's com una limitació de la llibertat personal sinó com a garantia de la mateixa. Sense normes, o amb normes que no es compleixen, impera la llei del més fort, del que és més capaç d'abusar. Les normes obliguen a tots i el seu compliment permet que tots estiguen protegits en els seus drets. Del respecte als deures es deriven els drets i els avantatges d'una convivència democràtica. Drets i deures constitueixen els dos vessants complementàries de la convivència.

1.2.2. La convivència, responsabilitat col·lectiva.

La gestió de la Convivència és responsabilitat de tots els col·lectius del Centre Escolar: Junta Directiva, professors, alumnes i famílies. La implicació col·lectiva és imprescindible per a difondre i consolidar formes de convivència basades en el respecte actiu, en la llibertat participativa i responsable i sobretot en la igual dignitat de tots els membres de la comunitat educativa.

1.3. Principis i fins educatius.

1.3.1. Entre els principis i fins de l'educació que s'assenyalen en la *Llei General d'Educació* destaquem els següents com a fonament del nostre Pla de Convivència:

- El ple desenvolupament de la personalitat i de les capacitats afectives de l'alumnat, la formació en el respecte dels drets i llibertats fonamentals i de la igualtat efectiva d'oportunitats entre homes i dones, el reconeixement de la diversitat afectivosexual, així com la valoració crítica de les desigualtats, que permeta superar els comportaments sexistes.
- La transmissió i posada en pràctica d'aquells valors que afavoreixen la igualtat, la llibertat personal, la responsabilitat, la solidaritat, la tolerància, el respecte i la justícia, i la superació de qualsevol tipus de discriminació, que constitueixen la base de la vida en comú.

- L'educació per a la prevenció de conflictes i per a la resolució pacífica dels mateixos, així com la no-violència en tots els àmbits de la vida personal, familiar i social.
- La formació per a la pau, el respecte als drets humans, la vida en comú, la cohesió social, la cooperació i solidaritat entre els pobles així com l'adquisició de valors que propicien el respecte envers els éssers vius i el medi ambient.
- La preparació de l'alumnat per a l'exercici de la ciutadania democràtica i per a la participació en la vida econòmica, social i cultural, amb actitud crítica i responsable.

1.3.2. Reglament de Règim Intern (PEC) de l'IES "Josep de Ribera".

- Reconeixent la dignitat de la persona humana i acceptant el respecte cap als altres com el fonament de tot pluralisme, s'impulsaran actituds positives cap a les diferències, no discriminant per raó de condició física, socioeconòmica, de sexe o opció sexual, de grup ètnic, religió o ideologia. Es promouran actituds tolerants cap a les diferents ideologies polítiques o confessions religioses que accepten el caràcter democràtic de la societat, però el Centre es mantindrà independent d'elles.
- S'educarà en l'exercici de la no-violència, en la cultura de la pau i de la solidaritat, en l'atenció de l'entorn i en els hàbits propis del bon ciutadà.
- Es protegirà el dret a expressar i difondre lliurement els pensaments, les idees i la informació, sempre que siguin compatibles amb el respecte als altres. Es facilitarà el dret de reunió a tots els components de la comunitat educativa. Es procurarà que les decisions siguin assumides i autènticament representatives, segons la norma de les majories, però respectant l'opinió, el sentir i la crítica de les minories.
- Es reconeixerà el diàleg com a base de la formació personal i com el mitjà humà per a abordar els problemes i resoldre els conflictes i es propiciarà la participació activa de tots els col·lectius que integren la comunitat educativa. Es recolzarà per les vies idònies l'actuació de tots els col·lectius escolars en el procés d'informació, formació d'opinió i presa de decisions sobre aquells que els afecta.
- Es desenvoluparà una formació personalitzada que propicie una educació integral en els coneixements, destreses i valors morals dels alumnes que els siguin útils en tots els àmbits de la seua vida.
- Es potenciarà el coneixement i el respecte a l'entorn tant natural com cultural i es valoraran totes les actuacions i els hàbits que vagen encaminats a la promoció de la salut, en un medi ambient sa, evitant les activitats nocives. Es promouran comportaments de neteja, conservació i cura de les instal·lacions i objectes, evitant el deteriorament intencionat o l'abandó, afavorint les iniciatives de millora de persones o grups.

1.4. Perfil del Centre.

L'IES "Josep de Ribera" es defineix com un Centre:

- Coeducatiu, que lluita contra els estereotips sexistes i per la igualtat entre barons i dones, tractant de crear les condicions que la facen possible.
- Obert a la diversitat cultural, a la pluralitat i a la diferència.

- Compromès amb els valors de la convivència democràtica: igualtat, llibertat personal, responsabilitat, solidaritat, tolerància, respecte, justícia, diàleg, ajuda, etc.
- Integrador i participatiu.
- Que reconeix i garanteix la diversitat afectivosexual.
- Respectuós amb el medi ambient i amb l'entorn material i cultural.
- Defensor de la resolució no violenta dels conflictes.
- Tolerant amb la pluralitat però no permissiu amb els intolerants. Un Centre on no es tolera el sexisme, el racisme, la xenofòbia, l'homofòbia, l'acaçament escolar ni la violència.

2. PREVENCIÓ

Els problemes de convivència a l'escola poden afectar tant la totalitat del Centre escolar com a l'àmbit de l'aula: indisciplina clara i difusa, conductes disruptives, objectors escolars, violència entre iguals, conflictes interpersonals, vandalisme, etc. I poden tenir dos orígens:

- Extraescolars, de difícil control per part del professorat però davant les conseqüències dels quals el Centre Escolar ha d'intervenir-hi.
- Escolars, responsabilitat del Centre i del conjunt de professors. Els experts solen assenyalar com a factors de risc: agrupació d'alumnes inadequada, no ajust curricular, no coordinació del professorat, no comunicació a l'aula, clima emocional inadequat, expectatives incorrectes, falta de coherència en les actuacions del professorat, escassa participació de l'alumnat, desafecció cap al centre educatiu, deficient col·laboració família-escola, insuficient coneixement de les normes de convivència, no claredat de les sancions que es poden derivar del seu incompliment, absència de conseqüències del comportament incorrecte que no siguin la reconvençió oral, anàlisi parcial o insuficient de les faltes de disciplina i dels conflictes entre iguals, tardança a intervenir per a reconduir els problemes, absència de reforçadors positius de les conductes desitjables, amenaçar sense complir les amenaces, permissivitat i impunitat de comportaments incorrectes, etc.

La prevenció de la indisciplina i la gestió positiva de la conflictivitat ha de començar per eliminar els components de l'escolaritat que la propicien. I, al mateix temps, és necessari establir recursos i estratègies per a intervenir en els problemes de comportament que, malgrat això, es produeixen.

Els components de l'escolaritat que han de controlar-se per a prevenir els problemes de convivència poden ser:

- d'**Organització** del Centre Escolar,
- de **Coordinació** i interrelació del professorat en els diferents nivells de funcionament de la comunitat educativa,
- de gestió de la **Tutoria**,
- relatiu a les actuacions del **Professorat** a les seues classes i a l'aula,
- d'implicació de l'**Alumnat** en la millora de l'ensenyament i de la convivència.

2.1. Organització.

2.1.1. Agrupació d'alumnes segons criteris que possibiliten la formació de grups heterogenis en la seua configuració interna (diferents perfils actitudinals i acadèmics, diferent procedència, equilibri barons/dones, etc.). Flexibilitat per a trencar ràpidament grups amb dinàmiques negatives.

2.1.2. Horaris: Explicitació dels criteris utilitzats per a confeccionar els horaris i per a decidir desdoblaments, reforços, HLD, etc.

2.1.3. Control dels espais i dels temps: regulació d'entrades i eixides dels alumnes, funcionament de les Guàrdies (falta de professor, incidents en una aula, guàrdia de Pati, etc.), utilització dels espais, mesures d'higiene i respecte a les instal·lacions i mobiliari, normes per a la realització d'activitats extraescolars i complementàries (RR).

2.1.4. Pla d'Atenció a la diversitat. Diversificació, desdoblaments, reforços, optativitat, compensatòria. Seria interessant demanar el PASE.

2.1.5. Regulació de l'Acció Tutorial. La Tutoria és l'instrument educatiu que possibilita la coherència de les actuacions de tots els agents del procés d'ensenyament-aprenentatge (equip educatiu, alumnes i famílies). Per això, és necessari crear les millors condicions per al seu bon funcionament:

- Prioritzar com a tutors al professorat definitiu.
- Reducció d'hores de guàrdia, tutories de nivell a la mateixa hora (ni l'última ni la primera).
- Disposar d'una hora dins de la jornada lectiva per a reunions setmanals de nivell (1er cicle, 3ers i 4^{ts}) amb el departament d'orientació com a assessor en la posada en practica del PAT.
- Mantenir el mateix tutor en el primer cicle.
- Si és possible, donar al tutor les classes d'alternativa (RR).

2.1.6. Ús regulat de reforçadors positius de les conductes desitjables, no sols al final sinó també durant el curs escolar: incorporar al butlletí allò positiu, elaborar premis diversos (no sols acadèmics): al manteniment de l'aula com a espai físic, a la solidaritat, a la resolució pacífica dels conflictes, a la participació, etc.

2.1.7. Col·laboració família i escola. En el moment de matricular un fill a l'Institut, la família ha de rebre un document que reculla la "filosofia" del Centre, i donar-se per assabentada. Jornades d'informació i orientació a les famílies organitzades de manera conjunta per l'equip directiu i el Departament d'Orientació. Invitar els pares al centre per a donar xarrades als alumnes. Col·laboració APA. Escola de pares.

2.1.8. Col·laboració escola amb altres institucions. Educació viària, educació sexual, prevenció del consum de drogues, etc. Serveis assistencials. Molts d'aquests aspectes es contemplen i desenvolupen en el PAT.

2.2. Coordinació participació i interrelació del professorat.

2.2.1. Plans d'Acció per a la coordinació horitzontal i vertical:

- Junta Directiva.
- COCOPE (reunions setmanals, crear comissions de treball).
- Departaments.
- Coordinadors de l'ESO i del Batxillerat (nivells i cicles).
- Tutoria (CAT).

2.2.2. Protocols clars i ben definits d'actuació: quan falta un professor, en els vespres de festa, davant les vagues d'alumnes, absentisme abans dels exàmens i/o quan hi ha una activitat extraescolar a la qual no acudeixen tots els estudiants, davant conductes disruptives, davant objectors escolars, davant conflictes entre iguals, d'informació i comunicació amb les famílies, etc. (RR).

2.2.3. Documents d'Avaluació d'ESO i de Batxillerat. Reclamació de notes.

2.2.4. Avaluació del funcionament dels Plans d'Acció.

2.2.5. Crear canals de comunicació entre el Consell Escolar i el Claustre.

2.2.6. Jornades de comunicació d'experiències educatives en el propi Centre (proposta).

2.3. Tutoria

Els aspectes relatius a l'acció tutorial estan presents en molts o en la majoria dels documents del centre, però el document on se centralitzen i organitzen tots ells és el Pla d'Acció Tutorial (PAT). Aquest document elaborat al seu dia pel Departament d'Orientació i aprovat pel Claustre ha de ser un document obert i flexible que permeti la seua millora i adequació a la realitat del centre mitjançant les seues respectives revisions. En les dites revisions poden participar, no sols els tutors i el D.O. sinó el

conjunt del professorat a través dels Departaments Didàctics amb les seues propostes, igual que l'Equip Directiu, AMPA, Alumnat, etc...

Les funcions del D.O. en aquest àmbit serien les relatives a l'assessorament als tutors en el seu treball amb el grup, ens referim a propostes de programació, materials, dinàmiques, etc..., així com les d'avaluar el funcionament del PAT com a document de treball.

2.3.1. Les funcions de la Tutoria:

- Funcions relatives als alumnes com a grup i individualment, en vistes a la seua integració i participació. Coneixement, orientació i assessorament en el procés d'aprenentatge dels alumnes i en les seues possibilitats acadèmiques i professionals, formació, cohesió i regulació de la convivència del grup, gestió de la representativitat i de la participació.
- Funcions de coordinació de l'equip de professors en tot el referent al procés d'ensenyament-aprenentatge i a la gestió de la convivència a l'aula i de pont entre l'equip educatiu, els alumnes i les famílies.
- Funcions que afecten la relació amb les famílies, d'intercanvi d'informació, de mediació entre elles i l'equip educatiu i de col·laboració.

2.3.2. Programació de les classes de Tutoria ajustada al Pla d'Acció Tutorial.

Dins de la Programació Tutorial, són fonamentals per a la regulació de la convivència:

- La realització d'un Document propi de Convivència: consensuar les normes formulant-les en conductes positives (normes que tinguen a veure amb la necessitat d'ordre i respecte però també amb l'atenció i la solidaritat amb els altres) i les conseqüències del seu incompliment (sancions de caràcter educatiu).
- L'elecció de delegats: elecció democràtica, paritat en les candidatures, funcions dels delegats, formulació de programes, etc.
- Les sessions d'Avaluació: moment d'intercanvi d'informació sobre el procés d'ensenyament-aprenentatge i de la convivència a l'aula, lloc de reflexió compartida i de presa de decisions col·legiada, vehicle per a posar en pràctica la participació dels alumnes i la representativitat dels delegats, on se selecciona què i com ha de comunicar-se a les famílies. Concedir-li major importància a l'elaboració de l'acta de cada sessió d'avaluació amb el grup. Aquest, és un document que si es treballa bé pot aportar molta informació rellevant, referida a les relacions intergrupals i del grup amb els professors, així com de les necessitats i propostes d'actuació respecte de cada alumne i del grup. La dita informació serà molt important per al Departament d'Orientació i per a l'equip directiu davant l'organització de cursos posteriors.
- L'organització d'activitats per a formar els alumnes en habilitats socials i resolució de conflictes.

2.3.3. Regulació de Juntes de Professors de grup (RR). Organitzar una reunió a l'inici curs per a informar del la programació Tutorial i per a programar altres reunions d'informació dels delegats i les seues funcions, del Document de convivència del grup, etc. Recordar que l'acció tutorial s'executa col·lectivament. Tot professor és tutor.

2.3.4. Formació dels Tutors en habilitats socials i d'intel·ligència emocional (reconèixer i controlar les pròpies emocions, empatia cap a les emocions alienes i

control de les relacions interpersonals), de resolució de conflictes i de mediació informal, perquè puguin, al mateix temps, formar els seus alumnes.

2.4. Professorat

2.4.1. Planificació i ajust curricular:

- Formació permanent per a adaptar-se a les innovacions epistemològiques i didàctiques de les àrees curriculars i a les noves necessitats de la població escolar.
- Atenció a la diversitat a l'aula, ACIs, adaptacions curriculars no significatives, atenció alumnat nouvingut amb problemes d'integració, atenció alumnes amb discapacitats.
- Facilitar recursos materials alternatius en els casos de dificultats d'aprenentatge o de problemes de motivació. No permetre que cap alumne tinga excuses per a no treballar en absolut.
- Informar i orientar sobre el procés ensenyament-aprenentatge. Assegurar-se que les indicacions i instruccions són ben compreses pels alumnes.
- Introduir canvis i modificacions en la programació quan les estratègies utilitzades no es mostren eficaces.

2.4.2. Gestió i control de l'aula:

- Puntualitat del professorat tant per a començar la classe com per a acabar-la, de manera que els alumnes tinguin un temps per a guardar els materials de la classe que acaba i traure els de la classe que s'inicia.
- Tracte respectuós i actitud receptiva.
- Fomentar una organització de l'aula que garantisca la participació, la interrelació i la comunicació a l'aula.
- Crear condicions per a la recepció d'informació sobre el nivell de seguiment de les classes, del grau de satisfacció, de les expectatives, de l'ambient de classe, de la interacció professor-alumne, etc. Enquesta als alumnes sobre el funcionament de la classe i del professor.
- Reconeixement públic de les conductes positives, reflectir-les en la qualificació global. Possibilitar conductes gratificants.
- Interès pel progrés de tots els estudiants, no desentendre's dels alumnes problemàtics (en l'aprenentatge i/o en el comportament), tractar de reconduir el seu comportament.
- Coordinació amb la resta de professors del grup sota la direcció del Tutor.

2.4.3. Autoavaluació:

- Observació, anàlisi i crítica de la pròpia tasca docent per a prendre decisions i aplicar mesures d'ajust i reorientació del procés d'ensenyament-aprenentatge. Tots els aspectes de la pràctica educativa són corresponsables dels resultats acadèmics.

2.5. Alumnat.

2.5.1. Participació de l'alumnat en la millora de l'ensenyament i de la convivència.

- Donar rellevància a l'elecció de Delegats i a les seues funcions com a representants de l'assemblea de classe davant l'equip educatiu. Introduir la paritat. Elaborar amb precisió els informes que han de defensar en les Sessions d'Avaluació.
- Promoure la participació dels representants dels alumnes en el Consell Escolar.

- Omplir de contingut les reunions de les Juntes de Delegats.
- Informar l'alumnat de tots aquells temes que els afecten.
- Incentivar la seua implicació en la revista de l'Institut, en la Setmana Cultural, en les activitats extraescolars, etc.
- Formar alumnes mediadors (en procés).
- Crear la figura de l'alumne – amic.

2.5.2. Coneixement de les Normes de Convivència del Centre i de les sancions que poden derivar-se del seu incompliment.

- Cada grup deu, des de Tutoria, ajustar i concretar aqueixes normes i sancions de forma participativa i democràtica, fent un Document Propi de Convivència que siga signat per tots els alumnes del grup i exposat al tauler de l'aula.
- L'Equip Educatiu del grup ha de comprometre's també en el seguiment del mateix.

2.5.3. Reconeixement públic de la seua aportació a la comunitat educativa. El sentiment de pertinença al centre és un dels factors determinants per a prevenir els comportaments disruptius i el fracàs acadèmic.

- Premis.
- Publicitat de llurs actuacions.
- Felicitació del Director.
- Comunicació als pares.
- Reflex en el butlletí, etc.

3. COMISSIÓ DE CONVIVÈNCIA.

El curs 2004-05 un grup de professors es constitueixen com a Comissió de Convivència amb l'objectiu de reflexionar sobre la disciplina i la conflictivitat i de cercar recursos diversos per a intervenir en els nombrosos problemes de comportament. No naix com un apèndix de la Junta Directiva, sinó com a grup de professors que assumeixen, com a part de la seua tasca docent, la corresponsabilitat de la Convivència al Centre. No substitueix, complementa.

El treball d'aquesta Comissió ha tingut una gran repercussió en el funcionament del Centre. S'han produït i aplicat recursos eficaços per al tractament de la indisciplina i la conflictivitat i s'han dissenyat protocols clars i ben definits d'actuació. La seua pròpia existència és ja un factor de previsió i la seua actuació un model que s'ha de seguir. De fet, els recursos i protocols que es recullen en aquest Pla de Convivència són, majoritàriament, creacions d'aquesta Comissió o propostes en procés de configuració.

Per a mantenir, reforçar i estendre el seu funcionament és necessari dotar al grup de professors que es dediquen a això d'unes condicions mínimes:

- Un espai per a treballar i arxivar els seus documents.
- Que els professors més directament implicats en els treballs de la Comissió, tinguen horaris que permeten reunions setmanals de seguiment de les seues actuacions.
- Reducció d'hores de guàrdia.
- Adjudicació de HLD per a atendre alumnes, etc.

4. RESOLUCIÓ DE CONFLICTES

4.1. Anàlisi dels conflictes.

Quins conflictes són els més freqüents, qui els protagonitzen o són espectadors, quan es produeixen, on, en quins contextos, etc.

Els casos d'indisciplina i els conflictes solen estar en estreta relació amb el gènere social i amb prejudicis sexistes, racistes, xenòfobs i homòfobs que és necessari tenir en compte a l'hora d'analitzar-los, per a aclarir-los i encertar en les mesures correctores i de prevenció. La pubertat i adolescència és una etapa en què conflueixen els processos d'identitat de gènere i d'orientació sexual, la pressió del grup d'iguals, el pas de l'heteronomia a l'autonomia moral, etc. que requereixen una atenció especial per a prevenir problemes de discriminació sexual, d'acaçament escolar, d'anorèxia, d'aïllament social, etc. Cal tenir en compte també els perills del model masculí hegemònic amb el que se socialitza als barons i les prescripcions del grup d'iguals (córrer riscos absurds, rebuig de la debilitat, laxitud de lleis i normes, fer el que fan els altres, haver de ser fort i agressiu, codi de silenci tant si s'és víctima com testimoni de la violència, amagar temors, heterosexualitat i menyspreu del femení...).

4.2. Intervenció.

La intervenció educativa en els casos de transgressió de les normes, ja siga en forma d'indisciplina o de conflicte entre iguals, ha de donar-se en dues dimensions interrelacionades i complementàries: la disciplinària i la rehabilitadora.

4.2.1. La intervenció disciplinària s'emmarca dins del que podríem anomenar el bé públic, el de l'ètica de la justícia: imparcialitat, protecció dels drets de tercers, responsabilització de les accions, assumpció de les conseqüències, etc.

La intervenció disciplinària suposaria:

- Sancions immediates, raonades i proporcionals a les faltes, a l'edat i situació de l'alumne, en un clima de relació no hostil. Sancions destinades a reconduir la conducta inadequada, de caràcter reparador i no merament punitiu. Que tinguen una relació lògica i directa amb el tipus de falta comesa, de manera que l'infractor compregua els efectes negatius de la seua conducta. Han de guardar proporció a la gravetat del dany causat o considerant la reincidència. Dirigides a corregir el problema ocasionat per l'infractor.
- Exigència al transgressor de responsabilitats concretes: reconeixement del dany causat, comprometre's a reparar-lo, assumpció de les conseqüències, explicitació de la necessitat d'un canvi i decidir quina mena de canvi personal es compromet a fer.

4.2.2. La intervenció rehabilitadora s'emmarca dins del bé particular, de l'ètica de l'atenció: restaurar les relacions personals, atenció al context i a la situació, ajuda personalitzada per al canvi de conducta, etc.

La intervenció rehabilitadora suposaria:

- Negociació.
- Mediació formal i informal.
- Tutorització.

Algunes consideracions:

- Depenent de cada cas serà necessària una forma d'intervenció o una altra o les dues de forma paral·lela. Seria necessari anar fent una relació de les faltes d'indisciplina i els conflictes més corrents i diferenciar quins són susceptibles de

- mediació, quins de tutorització, quines merament d'una sanció immediata sense més, etc.
- Com cada Grup ha formulat en Tutoria les seues pròpies normes de convivència i les conseqüències del seu incompliment i les ha donat a conèixer a la Junta de professors del grup, molts problemes es poden resoldre amb immediatesa i coherència per cada professor, sense que hagen d'intervenir altres instàncies.
  - En alguns casos serà necessària la intervenció del Tutor que, si ho considera oportú, demanarà la col·laboració de la Direcció d'Estudis o de la Comissió de Convivència.
  - El Departament d'Orientació s'encarregaria a petició del tutor i/o de la direcció d'estudis de recopilar informació rellevant sobre el conflicte ocorregut, referida a l'alumne i/o al grup per així complementar la informació del tutor i sempre després de la supervisió d'aquest i de la comissió de convivència establir actuacions puntuals amb l'alumne (taller d'habilitats socials, resolució de conflictes...).

4.3. Recursos

4.3.1. Quadern Didàctic per a l'alumnat de 1er d'ESO. Èmfasi en l'adaptació i assimilació de les normes de Convivència (CC).

4.3.2. Tutorització d'alumnes amb un historial problemàtic (CC).

4.3.3. Mediació entre les parts d'un conflicte (CC).

4.3.4. Assessoria en els casos d'instrucció d'expedients (CC).

4.3.5. Proposta de tasques de Tutoria relacionades amb la pau, la igualtat entre barons i dones, el racisme i la xenofòbia (CC).

4.3.6. Mesures didàctiques complementàries i paral·leles a les sancions: “Convivència”, “Violència” i “Racisme” (CC).

4.3.7. Bústia de queixes i suggeriments per als alumnes. Finalitat: facilitar que isquen a la llum conflictes i problemàtiques que en molts casos romanen ocultes o encobertes (CC).

4.3.8. Subcomissió d'Immigració responsable de totes les qüestions relatives als problemes d'integració d'aquests alumnes (en procés de creació).

4.3.9. Aula de Permanència. Aula (fins ara, per problemes d'espai, la Biblioteca) que recull els alumnes expulsats d'una classe. D'aquesta aula, se'n faran responsables Professors de Guàrdia o amb HLD. El professor de l'Aula de Permanència rep els alumnes expulsats fins que toque el timbre de la següent classe. I vigila que l'alumne realitze la tasca encomanada pel professor que l'ha expulsat. En un Comunicat ressenya els alumnes expulsats i el seu comportament a l'Aula de Permanència (CC).

4.3.10. Materials per a l'anàlisi dels problemes escolars des de la perspectiva de gènere (CC).

4.3.11. Relació de sancions educatives. (Entre la reconvençió oral i l'expulsió del Centre). Per a dur-les a cap es requereix l'acció conjunta de l'Equip Educatiu de Grup coordinat pel Tutor, la cooperació del Departament d'Orientació, el suport absolut de la Junta Directiva i la col·laboració de les Famílies (CC).

4.3.12. Document “Tenir alumnes amb discapacitat auditiva” (CC).

4.3.13. Materials “Tutoria i Avaluació” i Elecció de delegats (CC).

4.3.14. Materials per a realitzar un Document de Disciplina Positiva (CC).

4.3.15. Guia sobre diversitat afectivosexual per a adolescents (CC).

4.4. Protocols

- 4.4.1. Itinerari d'Actuació davant un conflicte (CC).
- 4.4.2. Actuació davant l'Acaçament Escolar (CC).
- 4.4.3. Instrucció d'expedient(CC).
- 4.4.4. Actuació davant conflictes susceptibles de mediació (CC).
- 4.4.5. Protocol d'Actuació del professorat de Guàrdia (RR).
- 4.4.6. Regulació entrades i eixides de l'Institut (RR).
- 4.4.7. Protocol en cas de yaga d'alumnes (RR).
- 4.4.8. Què fer davant conductes disruptives (RR).
- 4.4.9. Quan hi ha alumnes que no assisteixen a una activitat extraescolar (RR).
- 4.4.10. Què fer davant la negativa d'un alumne a treballar a l'aula.
- 4.4.11. Protocol d'informació i comunicació amb les famílies.
- 4.4.12. Document de notificació de l'absentisme escolar per als pares i l'alumne/a (D.O.).

5. CONCRECIÓ DEL PLA DE CONVIVÈNCIA EN EL PROJECTE EDUCATIU DEL CENTRE.

Components del document	Aspectes que cal tenir present
Principis educatius, concepció de l'escola, concepte de l'educació	<ul style="list-style-type: none"> - Promoure la reflexió i posterior debat, l'explicitació i l'aclariment del professorat en el que fa referència al seu concepte d'educació, a les finalitats que persegueix i a la valoració de la pròpia experiència, com també de les propostes de l'administració educativa. - Adoptar mesures encaminades a aconseguir integrar el model d'escola democràtica i comprensiva. - Acordar criteris i dotar de coherència la intervenció educativa: implicació de tot el claustre.
Anàlisi de la realitat social i escolar	<ul style="list-style-type: none"> - Contemplar els canvis de la realitat social que afecta l'escola, tant en el centre com en el seu entorn a l'hora de revisar el projecte.
Objectius educatius	<ul style="list-style-type: none"> - Treballar per la igualtat d'oportunitats.
Organització general del centre	<ul style="list-style-type: none"> - Avançar cap a formules organitzatives àgils, eficaces que garanteixin el debat i l'execució dels acords tant en un sentit horitzontal (nivells, cicles..) com vertical (seminaris, departament, comissions..) - Crear les condicions adients per a la coordinació i la interrelació, que permeten i afavoreixen el treball cooperatiu i l'organització de la resposta més adequada per atendre les necessitats de l'alumnat.
Coordinació amb els distints sectors de la comunitat educativa	<ul style="list-style-type: none"> - Avançar en la participació de l'alumnat, de pares i mares, així com en l'articulació dels recursos i institucions de la comunitat en l'activitat del centre.

	<ul style="list-style-type: none"> - Coordinació amb els diferents serveis educatius: preveure els temps i espais amb vista a aquesta coordinació.. - Mesures de relació amb les famílies. <p>Planificar i organitzar activitats de participació amb les famílies dels infants o joves del grup classe tant a nivell individual com col·lectiu per definir i consensuar actuacions conjuntes.</p>
Coordinació amb els distints sectors de la comunitat educativa	<ul style="list-style-type: none"> - Preveure els temps i espais amb vista a aquesta coordinació. - Establir mesures per a la detecció de situacions de risc familiar que incideixen en la competència social i escolar de l'alumne.
Participació	<ul style="list-style-type: none"> - Analitzar si les mesures que preveu són coherents amb els principis del Projecte educatiu del centre. - Planificar itineraris que permeten la participació de l'alumnat en l'elaboració i la revisió de les normes.